

سال‌هاست اقتصاد جهانی صورت خود را با سیلی سرخ نگه داشته است. هر دانشجوی رشته اقتصاد در اولین ترم تحصیلی خود این تعریف را فرامی‌گیرد که اقتصاد یعنی «تخصیص بهینه منابع محدود به نیازهای نامحدود»، اما در چند دهه اخیر، علم اقتصاد مدرن بیش از هر زمان دیگری ناکارآمدی خود را در این رابطه نشان داده است. براساس آمار سازمان ملل متحد سالانه نزدیک یک میلیارد نفر درجهان شب‌ها گرسنه می‌خوانند در حالی که بخش زیادی از غذای تولیدی در جهان قبل از اینکه به مصرف برسد از بین می‌رود. سازمان خواربار جهانی، فائو، در جدیدترین گزارش خود اعلام کرده سالانه ۲/۱ میلیارد تن مواد غذایی در جهان در مسیر مزرعه تا بازار از بین می‌رود، به این معنی که که این غذا هیچگاه به دست مصرف‌کنندگان نمی‌رسد.

اگسقام، گروه غیردولتی مبارزه با فقر، نابرابری و گرسنگی هم با انتشار گزارشی اعلام کرده که ۸۲ درصد ثروت جهان در اختیار تنها یک درصد از جمعیت کره‌زمین است. این گزارشی می‌افزاید که اگر توزیع ثروت عادلانه انجام می‌شد ۲۰۰ میلیون نفر از فقر شدید نجات پیدا می‌کردند. از سوی دیگر، جهان به واسطه فراگیر شدن دلار، آسبیر و مرعوب سلطه آمریکا شده است. این کشور با چاپ پول بدون پشتوانه -که چیزی جز اعداء ورقام کامپیوتری نیست- تولید جهان را می‌بلعد و در ازای آن تکه کاغذی به نام دلار در طول می‌دهد. بدهی جهان در زمان نگارش این گزارش، بیش از ۷۳ تریلیون دلار و به سرعت رو به افزایش است که بیش از ۲۱ تریلیون دلار آن را بدهی آمریکا تشکیل می‌دهد.

سقوط آزاد

در سالیان گذشته یک نظم ذهنی بین اقتصاددانان جهان شکل گرفته که نظام کنونی را تنها راه نجات اقتصاد جهان تصور نموده و الگوی معیشت حاکم بر جهان را یک سازکار نهایی برای اداره اقتصاد معیشت جهان تلقی می‌کند. این نظام ذهنی در حال فروپسختن است.

از ۲۰۰۷ به این سسو این اعتراض‌ها جدیتر شده و بسیاری از اقتصاددانان اعتراض کرده‌اند که دوران اقتصاد فعلی به سر آمده و مدل فعلی نمی‌تواند مدل نهایی باشد و پاسخ نبراهای جهان از این حیث معیشتی ندارد. جوزف استیگلیتز، اقتصاددان آمریکایی دارنده جایزه نوبل، در کتابی به نام «سقوط آزاد» (Free Fall) میگوید که نه تنها اقتصاد جهان، که حتی علم اقتصاد در حال سقوط است. او در این کتابش می‌پوید: «وقتی اقتصاد جهانی در ۲۰۰۸ به ورطه سقوط آزاد افتاد، باورهایمان نیز سقوط آزاد را تجربه کرد. دیدگاه‌های دیرپا درباره اقتصاد، درباره آمریکا و درباره فرهنگ‌مان ما نیز سقوط آزاد کرد.»

الگوهای فرموانده

جدی پله برای اقتصاد کنونی وجود دارد؟ این مقایسه یک الگوی جایگزین با نظام فعلی، بهتر است الگوهایی که اجرا شده‌ان را مقایسه کنیم.

نظام سوسیالیستی که در شوروی بر اساس اندیشه‌های مارکس و انگل بر پا شد، در سال ۱۹۹۱ رسماً فروپاشید و بقایای آن در کره شمالی و کوبا هم حرفی برای گفتن ندارند. چنین کمونیستی تا حدودی از این تفکر فاصله گرفته و در دامن نظم جهانی افتاده است. اقتصادهای ظهور هم در چند در برخی موقله‌ها پیشرفت کرده و اصلاحاتی صورت داده‌اند. اما الگوی

متفاوتی محسوب نمی‌شوند. باز هم در چارچوب نظام اقتصادی کنونی تحلیل می‌شوند حتی روسیه که برابر آمریکا‌قرار گرفته، مقابله بنیادی با اقتصاد غرب ندارد و دعوی آنها صرفا در حوزه توسعه نفوذ بین‌المللی و جنگ‌های تجاری و آرزوی است.

رویش تمدنی

اما در این بین چند سالی است اتفاقاتی در جنوب غرب آسیا در حال رخ دادن است که توجه مراکز مطالعاتی جهان برای پژوهش نظری و میدانی پیرامون سه هزار سال پس از خاموشی تمدن بین‌النهرین، رویش تمدن جدیدی در حاشیه رودهای دجله و فرات در حال شکل‌گیری است.

در چند سال گذشته یک اجتماع عظیم چند ده میلیونی در یک بازه زمانی چند هفته‌ای و در یک منطقه محدود جغرافیایی پدیده اربعین را در ابعادی بی‌سابقه رقم زده‌اند. اینکه در عین سربوک خبری غول‌های رسانه‌ای جهان، مستندسازان آماتور تا دوربین به دست‌ها و کارگران‌های اسکار گرفته، به پدیده اربعین توجه می‌کنند و راهی عراق می‌شوند، همچنین برخی مراکز دانشگاهی جهان برای پژوهش نظری و میدانی پیرامون این تجمع متفاوت دستم به کار شده‌اند، گویای این حقیقت است که یک مدل جدید فرهنگی، سیاسی، اجتماعی و اقتصادی در این آئین در حال اجراست که اتفاقا به خوبی جواب می‌دهد و کار می‌کند. اگر قرار است نمونه کنونی فرو بریزد و الگوی جدیدی شکل بگیرد، دو الگو باید با یکدیگر مقایسه شوند. یعنی الگوی معیشت غرب باید با الگویی که در طول ده تا ۲۰ روز اتفاق می‌افتد، بصورت عینی مقایسه گردد.

معمای جمعیت

در الگوهای توسعه، همواره یکی از مشکلات اصلی، بحث مدیریت جمعیت است. بر اساس برخی الگوهای موجود، برخی کشورها مناطقی را در جهان در نظر می‌گیرند و با برنامه‌ریزی برای نابودی مردم بومی آنجا، سرریز جمعیت‌شان را به آن کشورها منتقل می‌کنند. اما‌راهی مختلفی از جمعیت زائران اربعین منتشر شده که کمترین برآوردها ۲۰ میلیون نفر را تخمین می‌زند، به گفته مسئولان، فقط دو میلیون و دویست هزار زائر ایرانی در اربعین سال گذشته راهی عراق شده‌اند. این در شرایطی است که عربستان در موسم حج تمتع، تنها پذیرای دو تا سه میلیون نفر است؛ یعنی معادل تعداد کل افرادی که برای حج تمتع به عربستان می‌روند، تنها از ایران راهی عراق شده‌اند. همچنین سعودی‌ها پیچیده‌ترین امکانات و تکنولوژی‌های مدیریت جمعیت و کارنسانان بین‌المللی را به خدمت می‌گیرند، اما بازهم جودایی مانند فاجعه منارخ می‌دهد.

سوال اینجاست که چطور ممکن است در اربعین، بر عکس مدل‌ها و نمونه‌های فوق، شما ما یک الگوی «جمعیت‌پذیر» مواجه هستید، آن هم از سوی یک کشور جنگ‌گرا که با محدودیت شدید امکانات مواجه است در مراسم چند ده میلیونی اربعین حسینی، مردم عراق از دارایی خود می‌گذرند تا از زور امام حسین علیه‌السلام از کشورهای مختلف پذیرایی کنند و هیچ کمبود و مشکلی هم پیش نمی‌آید؟ آیا این اتفاق قابل تأمل نیست؟

جمععه سیاه

یک مقایسه دیگر هم در این رابطه قابل توجه است. در سال‌های اخیر، ایام اربعین با «جمعه سیاه» (Black Friday) در آمریکا مصادف شده است. جمعه سیاه یا حراج جمعه در آمریکا روز بعد از روز شکرگزاری است که آخرین جمعه ماه نوامبر (آبان) به‌شمار می‌رود و آغاز آیین خرید برای کرسمس محسوب می‌شود. مردم در آنجا که خریدار ایرانی مجبور به انتخاب آنها است، خودروساز حتی به خود زحمت تغییر چهره همین خودروهای پالسدیاز را نمی‌دهد تا حداقل ظاهری دلچسب‌تر و متناسب با طراحی‌های روز دنیا داشته باشند و گمان می‌کند با برداشتن قسمتی از شیشه در عقب برآید و یا گذاشتن تکه‌ای فلز برآز در صندوق عقب ماشین، و یا عوض کردن نوع چراغ‌ها

۷- فروش هوافضای سیاه در آذرماه سال ۹۰ توانست پهباد RQ۱۷۰ آمریکایی را که به حریم هوایی ایران وارد شده بود، شناسایی کند و ارتباط آن را با مرکز فرماندهی قطع کرده و کنترل آن را به دست گرفته و در نهایت این پهباد را به زمین بشناند. مدتی بعد رمزگشایی این پهباد صورت گرفت و با استفاده از مهندسی معکوس از مدل ایرانی آن رونمایی شد؛ در مهر ماه سال ۹۱ پهباد ایوب-۱ که با همکاری ایران و حزب‌الله لبنان ساخته شده بود- توانست بدون شناسایی از شیدن، تمام ردپایها و رادارهای اسرائیل از جمله ناوهای آمریکایی و اسرائیلی موجود در سواحل فلسطین اشغالی را پشت سر بگذارد و به تعبیری ادعای پوشالی گنبد آهنین اسرائیل را به مضحکه بگیرد و خود را از نزدیکی سایت هسته‌ای رموز اسرائیل برساند.

اسرائیلی‌ها برای شناسایی بهتر این پهباد باید کاری مشابه آنچه متخصصان ایرانی با RQ۱۷۰ انجام دادند، ترتیب می‌دادند تا اطلاعاتی از این پهباد به دست بیاورند، اما شاهد آن بودیم که نه تنها نتوانستند این کار را انجام دهند بلکه پهباد ایوب توانست مدت زیادی در خاک اسرائیل حواله دهد و عملیات شناسایی خود را انجام دهد و بعد از آن توسط اسرائیلی‌ها منهدم شد؛ جالب‌تر اینکه گفته می‌شود که شناسایی این پهباد با رادارها صورت نگرفته بلکه از طریق دیدبان و چشم بوده که با وجود آن بی برده‌اند!

سردار حاجی‌زاده فرمانده هوافضای سیاه در مهرماه سال ۹۶ در کنگره شهدای دانشجویی استان قم گفته بود که اگر خودتادور ما را حصار بکشند، باز هم تولید موشک ما متوقف نمی‌شود زیرا متکی بر صنعت داخلی است و مدل اقتصاد مقاومتی در بخش نظامی انجام شده است؛ چرا در صنعت خودروسازی که ساخت موشک‌های نقطه‌زن به هیچ‌وجه قابل مقایسه نیست، تا این اندازه عقب مانده‌ایم؟ واقعیت این است که تا زمانی که مدیریت و کار جهادی مانند موشک، هسته‌ای، نانو و همچنین به کارگیری نخنگان و جوانان جوانی نام نباشد، با توجه به پیشرفت لحظه‌ای صنعت خودروسازی، فعلا با مدیریت‌های موجود باید فاتحه صنعت خودروسازی کشور را خواند.

اقتصادی

اربعین حسینی تجلی‌گاه اقتصاد و تمدن نوین اسلامی

اگر با یک برآورد معمولی، جمعیت اربعین را ۲۰ میلیون نفر، بازه زمانی را ۱۰ روز، وعده غذایی را ۳ وعده و میانگین هر وعده را ۱۰ هزار تومان بگیریم (که این برآوردها بسیار کمتر از واقعیت در نظر گرفته شده است)، در این مراسم ۶۰۰ میلیون وعده غذایی تأمین می‌شود که رقم بسیار بزرگ و قابل تأملی است.

اقتصاد اربعین با حداقل کارکرد پول اداره می‌شود، لذا خواسته ر اربعین پیاده می‌شود.

رهبر انقلاب برای شکستن آقایی و سروری دلار عملا در اربعین پیاده می‌شود.

این روز به واسطه تخفیف فروشگاه‌ها، برای خرید اقدام می‌کنند و سال‌ها است که این روز، شلوغ‌ترین روز برای فروشنده‌ها است. اما تصاویری که از هجوم مردم آمریکا به فروشگاه‌ها برای خرید اززاتر منتشر شده منجزکننده است. این هجمه بسیار جدی است و حتی در بسیاری از سال‌ها کاهش گشته هم داده است تا آنجا که مسایلتی محتس امار مجروحان و قربانیان این روز وجود دارد (BlackFridayDeathCount).

بر اساس آمار این سایت، از سال ۲۰۰۶ تا کنون ۱۰ نفر در هجوم به فروشگاه‌ها کشته شده و ۱۱۱ نفر زخمی شده‌اند. تنها در سال ۲۰۱۶ تعداد قربانیان هجوم مردم به فروشگاه‌ها به سه کشته و هفت زخمی رسید، در حالی است که هیچ عملیات تروریستی را اتفاق خاصی رخ نداده است.

این شرایط را با اربعین مقایسه کنید که در این مراسم کسی از فشار و هجمه دیگران کشته نمی‌شود و اگر آسیبی وجود داشته، در اثر مشکلات جسمی شخصی یا عامل بی‌برونی مردمی حملات تروریستی بوده است؛ مانند اتفاقی که در سال‌های گذشته در اثر اقدام تکبیری‌ها علیه یک اتوبوس ایرانی در یک پمپ بنزین بین راهی در ایام اربعین رخ داد.اگر قرار است یک الگوی معیشت در نهایت و در اوج عملکرد خود این وضعیت را به ارمان بیاورد، واقعا الهام‌بخش و قابل تقلید نیست.

مشکله آن فلذ

مسئله امنیت غذایی، یکی دیگر از دغدغه‌های سخت‌تر از خودروهایی است که مردم عادی در زندگی روزمره به آن نیاز دارند؛ بنابراین تولید خودروهای پیشرفته نمی‌تواند کار سختی برای جوانان ایرانی باشد.

۶- نمونه شکست خورده ورود شرکت‌های خودروسازی در ایران را می‌توان در پژو دید که پس از دهه‌ها حضور خودروهای این شرکت در کشورمان، به عنوان تولیدکننده -البته با اغماض- مونتاژکار خودروهای سیستمی که باید آنها را در فهرست موزه‌های صنعت خودروسازی بباییم و نتیجه‌اش این شده که خلأقیّت نشان می‌دهیم و بعد از چند سال با تغییر چسراغ و امثال آن می‌گوییم که به روز شده است!

۷- فروش هوافضای سیاه در آذرماه سال ۹۰ توانست پهباد RQ۱۷۰ آمریکایی را که به حریم هوایی ایران وارد شده بود، شناسایی کند و ارتباط آن را با مرکز فرماندهی قطع کرده و کنترل آن را به دست گرفته و در نهایت این پهباد را به زمین بشناند. مدتی بعد رمزگشایی این پهباد صورت گرفت و با استفاده از مهندسی معکوس از مدل ایرانی آن رونمایی شد؛ در مهر ماه سال ۹۱ پهباد ایوب-۱ که با همکاری ایران و حزب‌الله لبنان ساخته شده بود- توانست بدون شناسایی از شیدن، تمام ردپایها و رادارهای اسرائیل از جمله ناوهای آمریکایی و اسرائیلی موجود در سواحل فلسطین اشغالی را پشت سر بگذارد و به تعبیری ادعای پوشالی گنبد آهنین اسرائیل را به مضحکه بگیرد و خود را از نزدیکی سایت هسته‌ای رموز اسرائیل برساند.

اسرائیلی‌ها برای شناسایی بهتر این پهباد باید کاری مشابه آنچه متخصصان ایرانی با RQ۱۷۰ انجام دادند، ترتیب می‌دادند تا اطلاعاتی از این پهباد به دست بیاورند، اما شاهد آن بودیم که نه تنها نتوانستند این کار را انجام دهند بلکه پهباد ایوب توانست مدت زیادی در خاک اسرائیل حواله دهد و عملیات شناسایی خود را انجام دهد و بعد از آن توسط اسرائیلی‌ها منهدم شد؛ جالب‌تر اینکه گفته می‌شود که شناسایی این پهباد با رادارها صورت نگرفته بلکه از طریق دیدبان و چشم بوده که با وجود آن بی برده‌اند!

سردار حاجی‌زاده فرمانده هوافضای سیاه در مهرماه سال ۹۶ در کنگره شهدای دانشجویی استان قم گفته بود که اگر خودتادور ما را حصار بکشند، باز هم تولید موشک ما متوقف نمی‌شود زیرا متکی بر صنعت داخلی است و مدل اقتصاد مقاومتی در بخش نظامی انجام شده است؛ چرا در صنعت خودروسازی که ساخت موشک‌های نقطه‌زن به هیچ‌وجه قابل مقایسه نیست، تا این اندازه عقب مانده‌ایم؟ واقعیت این است که تا زمانی که مدیریت و کار جهادی مانند موشک، هسته‌ای، نانو و همچنین به کارگیری نخنگان و جوانان جوانی نام نباشد، با توجه به پیشرفت لحظه‌ای صنعت خودروسازی، فعلا با مدیریت‌های موجود باید فاتحه صنعت خودروسازی کشور را خواند.

از سال ۲۰۰۷ به این سو اعتراض‌ها به ناکارآمدی نظم فعلی جهان شدت گرفته و بسیاری از اقتصاددان‌ها اعتراف کرده‌اند که دوران اقتصاد فعلی به سر آمده و مدل کنونی نمی‌تواند پاسخگوی نیازهای معیشتی جهان باشد.

این نذرها برای چه کسی صورت می‌گیرد، پاسخ آن است که همه این موارد حول محور «ولایت» و مبتنی بر آن سامان می‌یابد.

ولایت در اینجا به معنای حکومت است. یکی از معانی اصلی ولایت، بحث حکومت است، حکومت امه و کسانی که خدا تعیین کرده است، به عنوان افرادی که می‌توانند بشریت را اداره کنند و نجات دهند.

کارکرد موضوع ولایت در اربعین به صورت تام مشاهده می‌شود. این ولایت و محبت، مهم‌ترین ثروتی است که در اینجا وجود دارد و البته قابل احصاء نیست اما همه نهادهای مورد اشاره، و تمام این جمعیت و الگوی معیشت را حول خودش سازمان می‌دهد.

کارکرد موضوع ولایت در اربعین به صورت تام مشاهده می‌شود. این ولایت و محبت، مهم‌ترین ثروتی است که در اینجا وجود دارد و البته قابل احصاء نیست اما همه نهادهای مورد اشاره، و تمام این جمعیت و الگوی معیشت را حول خودش سازمان می‌دهد. «ولایت، محور الگوی اربعین» یعنی جنبش‌هایی مانند پویش «اربعین بدون دلار» که در سال‌های اخیر شکل گرفته، یک تمرین عملی و موفق برای حذف کامل دلار بوده است.

ولایت، محور الگوی اربعین فراتر از این اعداد و ارقامی که قابل مقایسه و رقابت با الگوی توسعه غربی است، باید به رفتار مردم میزبان و میهمان در اربعین توجه شود. اینکه این تجمع میلیونی و معیشت آن چگونه و بر چه اساسی شکل می‌گیرد؟ واقعیت آن است که نهادهای متعددی ذیل نظام اقتصادی اسلامی، این معیشت را سامان می‌دهند. یعنی نهادهای ماند نذر، خمس، زکات، انفاق و… هستند که این الگوی معیشتی را اداره می‌کنند و به وضوح کارکرد آنها قابل مشاهده است.

همه این نهادها بر اساس یک «محبت» و در واقع مبتنی بر «ولایت» شکل می‌گیرد. یعنی وقتی پرسیده شود که این پیاده‌روی برای چه کسی انجام می‌شود و

در کنار خرید نفت ایران از سوی روسیه و چین باید به درخواست‌های مکرر کشورها برای معافیت از تحریم ایران توجه کرد. ژاپن، فرانسه و آلمان تویوچا خواستار معافیت از تحریم‌ها شده‌اند. آمریکا هم ابتدا سوئیس را از تحریم ایران معاف کرد اما بعدا آن را پس گرفت. «فابین ماینفیش» از مقام‌های دبیرخانه دولتی امور اقتصادی سوئیس با ابراز «تاسف» نسبت به تحریم‌های آمریکا اظهار داشت: «تصمیم‌های آمریکا در مورد تحریم‌ها تأثیری بر وضعیت حقوقی سوئیس در رابطه با ایران نخواهد داشت».

اگر چه دولت و برخی شرکت‌های سوئیس بعدا در برابر آمریکا عقب‌نشینی کردند اما کاملا واضح است که حتی اروپایی‌ها از تحریم ایران رضایت ندارند. با این حال به دلیل هم‌راهی‌های مکرر با آمریکا، نمی‌توان به اروپا اعتماد کرد. وزارت امور خارجه کره جنوبی هم می‌گوید که یازینی‌هایی را با آمریکا برای مستثنی شدن از تحریم‌های واشنگتن علیه تهران آغاز کرده است چرا که تمرکز کره جنوبی روی به حداقل رساندن تأثیرات منفی بر اقتصاد جهانی به ویژه شرکت‌هایی است که با ایران تجارت می‌کنند. مولود چاوش‌اولو، وزیر امور خارجه ترکیه هم می‌گوید: «صراحتا اعلام داشته‌ایم که تحریم‌های یکجانبه اخیر علیه ایران را اجرا نخواهیم کرد.»

شاید به دلیل همین فشارهاست که مایک پمپئو، وزیر خارجه آمریکا اعلام کرد که این کشور درخواست ارسال کشورها برای معافیت از تحریم نفتی علیه ایران را بررسی می‌کند. در همین حال منابع آگاه خبر داده‌اند، ازبای دولت ترامپ از کاهش صادرات نفت ایران حدود روزانه یک میلیون بشکه است که با توقف کامل فروش نفت آن فاصله دارد و واشنگتن آماده می‌شود تا مورد به مورد معافیت‌هایی به کشورها اعطا کند.

اگر چه جان بولتون مشاور امنیت ملی کاخ سفید می‌گوید: «ما همه تحریم‌هایی که تا سال ۲۰۱۵ (علیه ایران) اعمال شده بود، اکتفا نمی‌کنیم، (بلکه) هدفمان این است که ما اساسا می‌خواهیم هیچ معافیاتی برای این تحریم‌ها صادر نکنیم» اما سابقه تاجرمایانه ترامپ نشان داده که او این بار برای دور زدن تحریم‌های ایران تریخ‌گذاری می‌کند و آنرا به مزایده می‌گذارد. به این معنا که هر شرکتی که از تحریم مزایده می‌بخرد باید به آمریکا باج بدهد و هزینه‌اش را بپردازد. ترامپ می‌داند که تحریم اقتصادی ایران، دیگر جواب نمی‌دهد اما نمی‌خواهد از این میدان بدون دوشیدن خریداران نفت ایران خارج شود. خریداران هم به فکر حفظ و تقویت منافع بلندمدت خود در ایران و منطقه غرب آسیا هستند.

اگر چه جان بولتون مشاور امنیت ملی کاخ سفید می‌گوید: «ما همه تحریم‌هایی که تا سال ۲۰۱۵ (علیه ایران) اعمال شده بود، اکتفا نمی‌کنیم، (بلکه) هدفمان این است که ما اساسا می‌خواهیم هیچ معافیاتی برای این تحریم‌ها صادر نکنیم» اما سابقه تاجرمایانه ترامپ نشان داده که او این بار برای دور زدن تحریم‌های ایران تریخ‌گذاری می‌کند و آنرا به مزایده می‌گذارد. به این معنا که هر شرکتی که از تحریم مزایده می‌بخرد باید به آمریکا باج بدهد و هزینه‌اش را بپردازد. ترامپ می‌داند که تحریم اقتصادی ایران، دیگر جواب نمی‌دهد اما نمی‌خواهد از این میدان بدون دوشیدن خریداران نفت ایران خارج شود. خریداران هم به فکر حفظ و تقویت منافع بلندمدت خود در ایران و منطقه غرب آسیا هستند.

اگر خواب شستری سیاست پیشگان آمریکا و دنباله‌های ایرانیشان که از نمد بزرگ‌نمایی تحریم، کلاه رسیدن به قدرت حاصل کرده‌اند بگذارد، این دور از تحریم در نطفه خود می‌شود و اگر نگذارند، اثر آن طرف دو سه ماه از بین می‌رود و زمستان به پایان نرسیده، روسیاهی نصب آمریکا و تورکان ایرانی‌اش می‌شود.

قاسم رحمانی

کشاورزی این کشور از بین رفته و بسیاری از گونه‌های بذرها بومی این کشور زیر نظر حاکم آمریکایی در زمان جنگ با بین رفت. بحث با همه بسیار حیاتی است. دجله و فرات در عراق جاری است، اما با وجود خشکسالی‌ها، آب هم با همه همه سختی‌های تأمین می‌شود و مردم به مشکلی بر نمی‌خورند.

شکستن آقایی دلار

یکی دیگر از بحران‌هایی که در نظام اقتصادی موجود گریبان جهان را گرفته، سلطه دلار است که به عنوان ابزار کلیدی آمریکا برای مدیریت جهان و جنگ آرزوی علیه کشورها استفاده می‌شود. بحران آرزوی کشورمان و برخی کشورهای دیگر از جمله ترکیه، پاکستان و برخی دیگر از کشورها نیز به واسطه همین ابزار است. با این اقد دید بود که رهبر انقلاب شش‌هویه‌راه ۹۵ در دیدار فرماندهان سپاه یک وعده و فرمان تاریخی بیان کردند که «گر مسئولان و مردم بتوانند اقتصاد مقاومتی را به معنای واقعی محقق و کشور را از «جادوی مالی و پولی دشمن» خلاص کنند و «ارزش و آقایی دلار» را در زندگی اقتصادی بشکستند، کشورهای دیگر را نیز نجات دادند و برای آنها الگو خواهند شد.»

اگر با یک برآورد معمولی، جمعیت اربعین را ۲۰ میلیون نفر، بازه زمانی را ۱۰ روز، وعده غذایی را ۳ وعده و میانگین هر وعده را ۱۰ هزار تومان بگیریم (که این برآوردها بسیار کمتر از واقعیت در نظر گرفته شده است)، در این مراسم ۶۰۰ میلیون وعده غذایی تأمین می‌شود که رقم بسیار بزرگ و قابل تأملی است.

این وجود در اربعین، کسی تکران تأمین غذای وجود نیست، حجم گسترده‌ای از مواد غذایی برای ۲۰ تا ۳۰ میلیون نفر در یک بازه زمانی و منطقه جغرافیایی محدود تأمین می‌شود. آن هم در کشور تولیدکننده آن الگو با حداقل کارکرد پول اداره می‌شود. لذا خواسته

اخبار و اطلاعاتی که در باره تحریم اقتصادی جدید ایران منتشر می‌شود حاکی از آن است که این دور از تحریم‌ها نه تنها سخت‌تر از ادوار قبلی نیست بلکه می‌تواند فرصتی بی‌نظیر برای کشور باشد. فرصتی به نام خصوصی کردن تدریجی بخشی از فروش نفت ایران.

آن‌طور که کنت کارترشناس مسائل ایران در «مرکز پژوهشی کنگره» می‌گوید: «تاثیر بازگشت تمام تحریم‌ها تا ماه نوامبر موضوع قابل ملاحظه‌ای خواهد بود، اما فلج‌کننده‌تر از تحریم‌های بین سال‌های ۲۰۱۲-۲۰۱۵ خواهد بود. اقتصاد ایران شاید لطمه بخورد یا حتی با رکود جزئی مواجه شود اما قادر خواهد بود تا به کامیابی برسد.»

یاد توجه داشت که دولت‌ها از خرید نفت از «دولت ایران» منع می‌شوند اما شرکت‌ها قادر خواهند بود که از شرکت‌های فروشنده غیردولتی نفت خود را تأمین کنند. به‌ویژه اگر این شرکت‌ها ایرانی نباشند. به عبارت دیگر، ایران می‌تواند نفت خود را از طریق بورس انرژی با راه‌های دیگر به شرکت‌ها بفروشد. این کار می‌تواند از طریق معامله شرکت‌های غیردولتی ایرانی با هم‌تایان خارجی خود رخ بدهد.

ریچارد نفیو کارشناس تحریم در مذاکرات هسته‌ای ایران از زمان دولت اوباما، می‌گوید: «بهد حمایت خارجی یکپارچه از تحریم‌ها به معنی وجود راه‌های گریز زیاد، اجرای پیچیده‌تر تحریم‌ها، درگیری‌های بیشتر بین آمریکا و اروپا و به‌مخاطره انداختن رابطه دیپلماتیک با چین، هند و کشورهای دیگری که با ایران تجارت می‌کنند، است.»

او تصریح می‌کند که «شرکت‌های کوچک‌تر انرژی می‌توانند به‌صورت بالقوه با معافیت در ایران کار کرده و تاثیر بلندمدت تحریم‌ها را کم رنگ کنند. بنابراین فشار اقتصادی به ایران لطمه خواهد زد اما تحریم‌ها در زمانیکه همه کشورها آن را اجاری کنند، موثرتر است.» برخی کارشناسان و افراد مطلع از آمادگی بخش خصوصی داخلی و خارجی برای خریداری نفت ایران خبر می‌دهند اما زور نفت، در این زمینه تغلل می‌کند.

همچنین راه فروش نفت از طریق کشورهای ثالث وجود دارد. در حالی که درباره تمایل روس‌ها برای افزایش سقف قرارداد خرید نفت از ایران برای افزایش سهم روس می‌رسد و دو کشور یک قرارداد قدیمی برای مقابله با تحریم‌های نفتی دارند، اما ظاهرا مسئولان وزارت نفت چشم به توافق با اروپایی‌ها دوخته‌اند. در صورتی که روس‌ها می‌توانند به‌صورت بالقوه با معافیت در ایران کار کرده و تاثیر بلندمدت تحریم‌ها را کم رنگ کنند. بنابراین فشار اقتصادی به ایران لطمه خواهد زد اما تحریم‌ها در زمانیکه همه کشورها آن را اجاری کنند، موثرتر است.» برخی کارشناسان و افراد مطلع از آمادگی بخش خصوصی داخلی و خارجی برای خریداری نفت ایران خبر می‌دهند اما زور نفت، در این زمینه تغلل می‌کند.

همچنین به گوش می‌رسد که آنها به ایران پیشنهاد داده‌اند که می‌توانند روزانه یک میلیون بشکه نفت از ایران خریداری کنند. چنانکه «میخائیل اولیوتوف» در

در کنار خرید نفت ایران از سوی روسیه و چین باید به درخواست‌های مکرر کشورها برای معافیت از تحریم ایران توجه کرد. ژاپن، فرانسه و آلمان تویوچا خواستار معافیت از تحریم‌ها شده‌اند. آمریکا هم ابتدا سوئیس را از تحریم ایران معاف کرد اما بعدا آن را پس گرفت. «فابین ماینفیش» از مقام‌های دبیرخانه دولتی امور اقتصادی سوئیس با ابراز «تاسف» نسبت به تحریم‌های آمریکا اظهار داشت: «تصمیم‌های آمریکا در مورد تحریم‌ها تأثیری بر وضعیت حقوقی سوئیس در رابطه با ایران نخواهد داشت».

برخی از لایشگاه‌های مشتری نفت ایران کرده است و این می‌تواند فرصت مناسبی برای ایران باشد تا روس‌ها نفت ایران را تحویل بگیرند، به‌ویژه اینکه، این کار نیاز به ارائه تخفیف هم ندارد. اسما این ماجرا بعد دیگری هم دارد. اروپایی‌ها هم پیشنهاد کرده‌اند ایران نفت خود را به روس‌ها بفرروشند و آنها این نفت را از روس‌ها خریداری